

Nro. 36.

A' FELS. CSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Pénteken Majus 3-ik napján
1805-ik elztendőben.

B é c s.

Hadi Minister és Feldmarsal Károly Kir. Fő Herceg a' hadi Tanáts épületjében vólt residentiáját a' mostani Præsidentsnek lovallág Generális-isa Gróf Latour Eö Excellentziájának által engedvén, maga a' Landstrasse nevezetü külső városban lévő palotájába ment ki lakni. A' hadi Tanátsnak Gyüllései az említett új Præsidents és Vice Præsidents Herceg Schwarzenberg előülések alatt nyolczad nappal ennekelötte el kezdödvén naponként folytattatnak.

Eö Csász. és Csász. Királyi Felsége, Szabad Imperialis város Frankfurtnál eddig vólt Residensét Baró Welsenberg Jánost meg hatalma-

zott Ministeri rangal a' Hassziai Vál. Fejedelem udvarához küldeni, 's a' Felső Rénsi Kerületnél lévő Cs. Követség Titoknokját Schiellen Ferencz Jósefet, azon characterrel melléje adni, az Alfó Rénsi és Westfáliai Kerületeknél lévő Követség Titoknokját Pichler Jánost pedig Düsseldorfból Frankfurtba küldeni, és a' fellyebb említett Baró Welsenberg viselt hivatalját, a' későbbi rendelésekig ö reá bizni méltoztatott.

Ennek a' tavasznak kezdetében, melly a' mint tulajdon tapasztalásunkból is tudjuk, a' tavaszi idő természete ellen, hol havas hol effős, hol hideg hol meleg hól nedves hol száraz, egy szóval szüntelen változó vólt, 's e' miatt az őszi vetések sok helyen a' földbe maradni láttattak: számos Auszriai gazdák és parasztok újra fel szántván földjeiket, azokba tavaszi magot, úgymint, tavasz búzát, árpat, és zabot vetettek el. Azomban, reménységek kivül hirtelen szép meleg és kellemetes tavaszi napokra fordúlván az idő járása, az őszi vetések egyszeribe meg vidúltak, a' földből ki bujtak, és mind itt, mind másutt nagy reménységet nyujtanak a' bőv aratáshoz és elztendőhöz. Azok a' parasztok, a' kiknek őszi vetéseiknek előmeneteléhez semmi reménységek nem lévén földjeiket újra fel szántották, 's azokba tavaszi magot vetették, most már meg bánták tselekedeteiket, bizonytalanok lévén arról, minémü leszen kétféle magból leendő termések.

M a g y a r O r s z á g.

A' múlt Aprilisnek 26-ik napján, egy olly Selmech-Bányai 22 elztendős hajadon leány végeztetett ki P o s o n b a n e' világból, a' kit rendkívül való búja élete, 's a' luxusnak felette való

szerepete elsőben fok rendbéli lopásokra, végre 1803-ik esztendőben egy Csalóközi helységnek Püspökinek felgyulladására, melly által az Uraságnak, a' vendégfogadosnak, és néhány jobbágy embereknek fok kár okoztatott birt, mellyért megfogattatott egy ideig tömlöczben tartatott, a' competens bíráktól halálra ítéltetett, 's végre a' fejére mondott halálos szententzia Eö Cs. Kir. Felségétől is helybe hagyattatvan, a' fent feljegyzett napon megis ölettetett. Ezt az el fajúlt és feslett erköltsü hajadont a' Polon városi Parochus és egyzersmind oda való Kanonok Fö Tiszt. Keller György Ur, istenes és szivre háto tanításai által, a' reámondott halálos szententzia után annyira meggyözte, hogy szivbeli meg bánás támadván benne, azokat az ifjakat, a' kik utolsó napjaiban nézésére mentek, maga szomorú példaja által az illy gonosz élettől irtódtatta, jelenlétekben sürü könyhúllatások közt büneiről vallást tett, és azokról vallást tévén az irgalmas egetől bünbotsánstot kért. — A' halálos szententzia rajta végbe vitetödvén, a' vesztö helyre gyülekezett fokság előtt, egy igen szivre ható intö belzédet mondott a' fent említett F. T. Parochus és Kanonok Ur, mellyben az ifjúságnak rollz neveltetését, a' vallás eránt való nagy hidegséget, a' jelenvaló időben igen nagyon el hatalmazott feslet életet, a' fejer tselédnek házatban való bújálkodását, melly eleinte hiveségtelenségre, lopásra, 's több efélekre birják őket, azoknak szomorú következéseivel olly eleven szinnel festette le, hogy minden jelenvölták zokogások és könyhúllatások közt tértek vissza honnyaikba, és nemcsak tsudálták, hanem magasztalták is

egyszersmind ezen nagy papi embernek szívekre hatott ékesen szóllással elegyített intő beszédét.

N é m e t O r s z á g.

Egy izben már meg irtuk, hogy VII. Pius Pápa a' Regensburgi Püspökséget Ersekségre emelte legyen. Az ez eránt ki adatott Bulla következőképen kezdődik: „Mi Caprara János Baptista s. a. t. mindennek tudtára adjuk, hogy a' mi Sz. Atyánk VII. Pius Papa, ezen folyó 1805-ik esztendőben, Böjt elő havának 1-ső napján a' Párisi Érseki palotában tartott titkos Gyűlésben a' Regensburgi Cathedrális Megyét Ersekségre emelte, 's azt leg főbb tiszteletű és méltóságos Érsek és Püspök Dahlberg Károly Tódor Urnak, a' Római Sz. Birodalom Vál. Fejedelmének és Fő Cancellariusának adta, a' mint ez az ekkor tartatott Consistorium jegyző Könyvéből kitettik s. a. t. A' többi közt így szóll ebben a' Bullában VII. Pius Pápa: „Noha az utolsó változások miatt más alkotmány, más Püspök és más lelki Pásztor adattatott a' Moguntziai Megyének: mindazáltal semmi rövidséget nem szenvednek a' miatt azok a' jussok. a' mellyekkel a' mi tisztelendő Atyánkfia Károly Tódor volt Moguntziai Érsek ezen Megyének a' Rénus bal partján fekvő részében birt és gyakorlott, mivel mi ezen Breveben meg határoztuk, hogy azoknak az Ersekségeknek, Püspökségeknek és Káptalanoknak jussaik, privilegiumaik és jurisdictionójok, mellyek a' Franczia Birodalom alá nem estenek, továbbá is fenn tartattassanak s. a. t.“

F r a n t z i a O r s z á g.

I. N á p o l e o n Franczia Császár, és egyszersmind Olasz Országi Király hét érdemes férfi.

ákat emelt ezen Országában herczegségre, úgymint: Melzi, Litta, Boromei, Stampa, Soncini, Caprara, és Marefcalchi urakat. — A' Párisi Moniteurnek 30 ik Martziusi darabjában illyetén jegyzést olvasunk I. Napoleonnak Lombardiai vagy Olasz Orzági Királyságra lett emeltetéséről: A' Berlini Kir. udvar vévén az ezen tárgyról való tudósítást, azt nemcsak nem ellenzette, sőt inkább helybe hagyta, mint olly fontos történetet, a' melly által nem csak a' szárazon hanem a' tengereken is eszközöltetni fog a' békeffég, mivel ha a' Málta szigetének birtokában meg maradni, és a' Közép tengeren is uralkodni akar Anglia, azt is meg kell néki engedni, hogy a' Franczia Császári és Lombardiai Kir. koronák egynek fején maradjanak. — A' Moniteur ugyan nem, de más Párisi közönséges levelek azt hirdetik, hogy a' Berlini Kir. Kabinetumnak eszközlése által, a' Franczia és Konstantzinápoli Császári udvarok közt támadt hidegség és barátságtalanság szerentséssen el háritatott, és hogy újobban a' Fényes Portánál ennekelőtte is követséget viselt Verninac Ur rendeltetett volna azon diplomaticusi hivatalnak folytatására.

Ugy láttzik, mintha a' Neptunus birodalmában is kedvezni kezdene a' Franczia fegyvernek a' változó szerentse. A' Rocheforti hajóseregnek napnyugoti Indiában való előmeneteleiről, officialis tudósítást is vett már a' Londoni Kir. Kabinet, mellyről illyenképen szóllanak az oda való közönséges levelek: „A' Dominika szigetének Francziák által lett elfoglaltatásáról napnyugoti Indiából hozzánk jött hírek, egészlen meg valóságosod-

tak. General Prevost nem a' leg jobb rendben vonta magát a' Robert, v. Ruppert - Fortba, a' midőn a' kormánya alatt vólt hadi népből sok embert el vesztett. Azon erősségben sem lehet nékie sokáig meg maradni, mivel az ellenségnek reá való tamadásától semmit sem tartván, sem artilleriát, sem eleséget nem vihetett abba magával elegendőt. — Itten (t. i. Londonban) sokan sok pénzben fogadtak, hogy Május 1 ső napjáig mind Jamajka, mind több napnyugoti Indiai szigeteink Francia kézre jutnak. — A' Dominika sziget körül való szigetben 11 kereskedő, és egy szállító hajóinkat, 's a' napnyugoti Indiára való útjokban egy igen gazdag terhes kereskedő hajót fogtak el. A' mi kereskedőinknek napkeleti és napnyugoti Indiák miatt való nyughatatlanságok és félelmek naponként mind jobban jobban nevedik, sőt maga a' kormányszék sem titkolhattya el az eránt való buját.

Ha ezt mivelhettè, (így szólnak továbbá a' Párisi újság levelek) a' Rocheforti hét vagy nyólcz ezer emberből álló hajó seregetske, mit nem mivelhet a' Tuloni 17—18 hadakozó hajóból, számos fregatokból álló nagy sereg, a' mellyekre 15—18000 fegyverben gyakorlott, és gyözedelemhez szokott hadi nép szállitatott. — Ez a' Tuloni hajó sereg, minekutánna az első kivezésekor a' tengeri nagy szelvezektől meg rongáltatott néhány hajóit meg újította, jó karba helyhezette, és sok hadi munitióval meg rakta vólna, a' múlt Martiusnak 29 ik napján szerentséssen ki evezett, sem Admirál Nelson, sem más Anglus hajós vezérek nem lévén ottan vigyázaton, a' kik azon Fr. hajóereget a' tágas tengerre való ki evezésében meg

akadályoztatták volna. E' történetről mind a' Génuai, mind későbbben a' Párisi újság levelek egy formán szóllanak. — A' 13-ik Aprilisi Génuai tudósítások ekként adják azt elő. „Mi hozzánk, úgymond, egynéhány magános levelek küldettek olyanok, mellyekből azt olvassuk, hogy a' Tuloni flotta azon kikötő helyből ki evezvén egyenesen Spanyol Ország felé vette az útját. — Porto Mauritióból is ilyen hirt vettünk [tegnap, hogy a' mellett evezett volna el kedvező széllel. Hogyha szerentséssen által mehet a' Gibraltari szoros tengeren; bizonyoffan Kadix eleibe fog menni, és a' Calder Admiralis kormányja alatt lévő hét vagy nyólcz linea hajóból álló gyenge Anglus hajós seregét két tűz közzé szoritván semmivé teszi. — Admiral Nelsonról és az ő alatta lévő hajóseregről Januarius 31-ik napjától fogva tellyelleggel semmit sem hallunk. Ő abban a' velededésben lévén, hogy a' Tuloni flotta, elsőbb ki evezésének alkalmatosságával egyenesen Egyiptom ellen fogna menni, oda ment utánna, 's most is ott várja ezen más úton indúlt Fr. hajós sereget.“ — Egy 18-ik Aprilisi Párisi tudósítás így szóll e' történetről: Illy fontos ujsággal szolgálhatok Kigyelmednek, hogy a' Tuloni számos hadi néppel meg terhelt hajós sereg onnan szerentséssen ki evezett. — Nelsonról 's az ő hajós seregéről semmit sem tudunk. — Most kezdődik el a' tengeren való háború derekasan; nem sokára fontos, 's reánk nézve szerentsés történetekről fogom Kigyelmedet tudósítani.“

A' Párisi Moniteur, 's a' több oda való közönséges újság levelek napkeleti Ladának jelenvaló környülállásait következő módon adják

elő: „Hol kár úgymond, a' Marattáknak leg hatalmasabb fejedelme Indiai Királyi tituluft adott magának. Akár úgy légyen ez, akár nem, de tsak ugyan igaz az, hogy felette kétséges kimenetelű környülállások közt vannak Angliának Ásiában való dolgai. Ennek vóltaképen leendő tudására jegyezzük meg a' következőket:

„A' Ganges folyó vizén innen fekvő Indostani nagy fél szigetet 60 esztendővel ennekelötte a' Nagy Mogol birta. Clive, Hastings, 's több Anglus vezérek a' nagy Mogolnak erőtlenségét használván, egész tartományokat a' napkeleti Indiai kereskedő Társaság birtoka alá vetették, más statusokat fortélyokkal, másokat erőszakkal és fegyverrel vettek el tőle. Illyen módon hódították meg kevés esztendővel ennekelötte a' Mysore nevezetű Indiai roppant Országot, mellynek uralkodó fejedelme Tippoo-Saib az ő residentiájának Seringapatnam városnak ostromlataása alatt életétől meg fosztattatván minden kintsei Londonba vitettek. Illyenképen 30—35 millio jobbágya van ennek az Indiai kereskedő Társasáságnak az Anglia vedelme alatt egy olly Indiai tartományban, melly Fr. Országnál kéttzerte nagyobb, 's ennyire meg nevedett N. Britanniának Indiában való hatalma.“

„De így sem tehatték az Indostani fél szigetet magokévé egészlen; a' Maratták, a' kik minden Indostani nemzetek közt leg hatalmasabbak, leg jobb katonák, és leg hirefebb tolvajok, a' kiknek több apróbb fejedelmek vagyon, a' kik egynéhány száz ezer embert, kiváltképen lovasságot kiállithatnak, eleitől fogva leg nagyobb akadályára vóltak az Angliai hatalom ki terjedésének,

Ámbár ezen apró fejedelmek között is sokat magok pártjokra vonni tudtak a' Brittusok, kit fegyverrel, kit más utakon módokon.

„Ezen apró Indiai fejedelmek közt még eddig mindenkor leg keményebben viselte magát Holkár az Anglusok ellen, és noha őtet is gyakran meg támadták es meg is verték, ő mindazáltal nemcsak meg nem hódolt nékik, sőt inkább mind annyiszor nagyobb nagyobb erővel állott ki a' tsata piacra. Most is száz ezer emberből álló armádiát tart, a' kiket a' hadi mesterségre Frantzia tisztek tanítanak, ezek gyakorolják őket a' fegyverben, Franczia nemzethöl való a' vezérjeik és fő tiszteik, Francziák igazgatják az ártillériáját is, Frantzia tisztek taníttyák őket az Anglusok ellen való hadakozásban. Holkár Anglus Oberster Monsonnak meg győzttetésében semmi deretoria tsatába nem botsátkozott ő vele, hanem lovasai által minden nap nyughatatlankodtatván és fárasztván az ő népét végtére egészen el törölte. Ennek szerentséjét azok a' több apró hercegek látván, a' kik nem szives hajlandóságból, hanem tsak félelemből vóltanak az Anglusoknak barátjaik, most töllök el pártolván Holkár melé állottak, és az ő jobbagyaik is segítették őtet a' Brittusoknak meg verésekben 's fogyasztásokban. — Az Indiai kereskedő Társaságnak valóságos Anglusokból álló hadi erejét leg fellyebb 12000 re lehet tenni, ezek is pedig az ő Indiai ropant birtokaikban széllyel vannak szórva. Ezen kívül 70 vagy 80 ezerre megyen azoknak a' Seapoiseknek, az az Indiai születésű embereknek a' számok, a' kik azon kereskedő Társaság hadi szolgálatjában vannak, Anglus monture

vifelnek, Anglus módra vannak fel fegyverkeztetve, 's Anglus tisztektől vezéreltetnek: de ezeknek hivfégekre nemtsak nem támaszkodhatnak, sőt inkább attól méltán félhetnek, hogy végtére ezek is el pártolván ö töllök, ezeknek eszközlések által fogja Holkár az Anglusokat Indiából végképen ki hajtani."

„Anglus Generalisok Murrai és Lake fokkal távolabb vannak egymástól, mint sem segítségére lehetnének egymásnak. Amaz a' Malabari szigeteknek partjain, e' pedig Bengala Országban fekszik, és nehezen kerülheti el azon szomorú sorsot, a' mellyre Oberster Monfont juttatta a' maga győzedelmeiben nagyon fel fuvalkodott Holkár. — Ekkorig töbnaire artillériával győzték meg az Anglusok a' Marattaknak hercegeket, és azért, mivel ezeknek hadi népe a' fegyverben gyakorlatlanok és hadi fenyték nélkül valóok voltak. Ellenben Holkárnak, mind artillériája jó és sok, mind lovassága számos van, a' melly szüntelen nyughatatlankodtattya 's farasztya az Anglus seregeket, és mivel a' számokra küldött eleséget mind el rabollya, végtére éhség által is el törli őket. — Ha tehát nyóltz vagy 10 ezer embert és egynéhány jó hadi vezért segítségére küldhet Holkárna k Frantzia Ország: előre lehet képzelni, hogy a' napkeleti Indiai kereskedő Társaság (melly tsak néhány Londoni gazdag kereskedőkből áll) Indiai gazdag és messze kiterjedt birtokait éppen olly hamar elvesztheti, mint a' melly hamar kereste. — A' Ceylon szigetének belső részében uralkodó Candy Királyban is igen hatalmas ellensége van, a' ki egy két esztendő elforgása alatt nem keves kárt okozott Anglia Or-

szágnak. Mind ezeket jól tudja 's érzi a' Londoni fő Kormányfő, 's erre nézve fietteti Lord Cornwallisnak, és az ő kormányára bízott Anglus hadi népnek napkeleti Indiába való utazását."

Nagy Britannia.

Most gyakran és sok kurirt küldöz a' Londoni fő Kormányfő Konstantinápolyon keresztül napkeleti Indiába, kétséges lévén Indiai igen rossz környülállások közt lévő birodalmának sorsáról. — A' Londoni ministerialis újság levelek azt hirdetik, hogy az a' titkos expeditió, melly a' Portsmouthi kikötőhelyben induló félbe van, Amérikának déli részébe a' Spanyol koronához tartozó igen gazdag tartománynak Mexikónak elfoglalására készitetett volna ki. Erre igen marczongó jegyzéseket adtak ki az antiministerialis újság levelek. A' többi közt így szólnak: „Jobb volna, úgy mond, ha ministereink az árnyékhoz nem kapdosnának, hanem inkább azokat igyekeznének meg tartani, a' mik már birtokainkban vannak, ne hogy idegen kézre jussanak e' világ egyéb részeiben lévő coloniaink. Hogyha alkalmatosságok leszen a' Frantziáknak a' Jamajkai szigetbe való ki szállásra, azokat az egynéhány ezer főből álló Frantzia hadi foglyokat, a' kik a' Sz. Domingói feketék kegyetlenségeknél távoztatása végett önként rablágra adták magokat, és még most is Jamajkába fogva tartatnak, a' fogóság alól fel szabadítván, azokkal napnyugoti Indiai hadi népeket nagyon meg szaporitják, és minden ott lévő birtokainktól meg fosztanak bennünket. — A' Rocheforti Fr. kis hajós seregnek ki evezéséről eleve tudositva voltak a' Martinique

szigetbeliek, és minekelötte azon hajós sereg oda érkezett volna, már annak elötte készen vólt 4000 ember, a' kik akkor mindjárt hajókra szállitattak, a' Rocheforti hajókon vólt hadi nép pedig, a' ki-
pihenés, és az oda való levegöhöz leendő szoktatás végett azon szigetben hagyatott.

Hogy a' Franczia erőnek a' Jamajkai sziget ellene nem álhat, abból gyanityák a' Londoni Politicusok, mivel a' Rocheforti hajós seregnek napnyugoti Indiára lett menetele elött is számos Fr. örző seregek vóltak a' Guadalopei és Martinique szigetekben, kik sem hadi szerszámok, sem tábori eleség nélkül nem szükölködtek. E' mellett a' Spanyol Monarchiához tartozó Kubai szigetben 12—15 ezer Franczia Emigransok telepedtek le a' Fr. revolutió alatt, a' kik közzül, a' Sz. Domingói feketék ellen indított háborúban 4000-en szolgáltak a' Fr. armadiánál fegyverekkel, olly reménység által tápláltatván, hogy elvesztett vagyonaikat másképen szerezhetik vissza. Az is ide járúl, hogy a' napnyugoti Indiai tengerben 150—200 zsakmányozó Frantzia hajók tartózkodnak, és minden esetre nyólcz söt tiz ezer bátor, és a' tengeri zsákmányozásban gyakorlott matrozokat adhatnak a' Fr. Kormányfzék szolgálatjára. — Végtére, így szólnak a' Londoni Politicusok, az ellenség hajós seregei ki eveznek, ellenben az a' mi titkos expeditiónk, a' mellyről arany hegyeket vártak ministerjeink, még most is a' Portsmouthi kikötöhelyben nyugszik.

A' Magy. Kurirban néhány esztendővel minekelötte gyakran elő fordult Hafling processától fogva semmi tárgy sem foglalatoskodtatta a' Londoni Publicum figyelmetességét annyira, mint

a' tengeri dolgokra ügyelő Tanács mostani Præsidentének Lord Melvillenek (vólt Dundásnak) azon Departementum pénzével való sáfárkodása. Ezt a' ministert avval vádollyák, hogy ő azon Tanácsnak kintstartója lévén, egynéhány száz ezer, sőt millió font sterlingjét tulajdon maga hasznára fordította volna, mellyet az e' tárgynak szorossan leendő meg vizsgálására a' Parlamentomtól rendeltett Commissió világossan meg mutatott. — E' dolog az alsó Parlamentumnak 8-ik Aprilisi Gyűlésében elő vétetvén, más nap reggeli öt óráig tartott az a' miatt támadt egymással való vetelkedés, mellyben végtére is az antiministerialis rész győzedelmeskedett. — Tudniillik meg mutatta az említett Commissio maga 10-ik jelentésében, hogy Trotter, a' ki a' mostani Lord Melville, akkor Dundas Kintstartósága alatt Kasszirer, vagy pénz bészédő vólt, a' kasszában lévő pénzt, mellyet a' hajós seregeknek szükségeken kívül, semmi más végre fordítani nem szabad, egy magános pénzváltónak adta ki interesre, 's együtt használta Dundas kintstartóval. — Az interesre kiadott töke pénz ugyan el nem veszett, de ha el veszett volna, ugyan ki fizette volna vissza a' Publicumnak? Bizonyossan sem Trotter sem Dundas úr nem. Midőn Trottertől tudakozta volna a' Commissió, ha maga és Dundas úr hasznára fordította e' ő azon summa pénzt, semmit sem felelt, meg engedvén néki a' törvény, hogy semmit se vallyon maga ellen. — Maga Lord Melville sem felelt az eleibe tett kérdésekre. E' miatt nagy lárma esett az Alsó Parlamentum Gyűlésében, 's végtére kéntelen vólt a' minister maga hivatallyát le tenni.

A' The - Times nevezetű Londoni közönséges újság leveleknek Írója ezekre illy jegyzéftelzen: „A' mi Status papirofaink (Status Obligatióink) ugymond, néhány nap alatt nagyon megtsökkentek, mellyet rész szerént a' mi napkeleti és napnyugoti Indiai Coloniaiaknak kétséges kimenetelű állapotjok, rész szerént a' Parlament gyülléseiben mostanában elő fordult tsiklándoztató tárgyak, rész szerént és kiváltképen való módon a' Pétersburgi Császári udvarnak leg. közelebb hozzánk jött válasza szolgáltattak alkalmaztosságot. Ez a' Fejedelmi udvar a' Pitth minister proiectumára adandó válaszáat ekkorig tsak húzta halasztotta, és mikor leg nagyobb reménységben lettünk volna az eránt, hogy nemtsak maga részt fogna a' Frantziák és Spanyolok ellen indított háborúinkban venni, hanem más Európai hatalmas Fejedelmeket is a' velünk való frigykötésre birni fog; akkor nyilatkoztatta ki I. Sándor Császár, hogy egy részről a' Frantziák ellen való háborúnak kimeneteléről bizonytalan lévén, más részről nem tudván, mitsoda haszon hárámlana az Orosz Birodalomra ezen velünk való szoros frigy kötésből, ezen háborúba semmi részt nem vehet, hanem tsak ugyan arra ajánlya magát, hogy az egymás ellen hadakozó nemzetek közt, mint közbenjáró, kész a' meg bomlott békeességet eszközölni.

Orosz Birodalom.

Mennyire ment légyen I. Sándor Császár rövid uralkodása alatt a' nép meg világosodásának, a' tudományoknak, az ifjak neveltetésekre, és az erköltsi tudománynak ki pallérozását tárgyazó Institutumoknak dolga ebben a' roppant Bi-

rodalomban a' nép vilagositására ügyelő Orosz Ministernek leg újabb jelentéséből ki tettik. E' szerént a' tanító Institutumoknak 494-re; az azokban lévő tanítóknak 1425-re; a' tanulóknak számok 33484-re, az ezeknek fenn tartásokra kivantató költségnek pedig 1,727,732, az az, egy millió, hétszáz huszon hét ezer, és hétszáz harminzkét rubelre megyen elztendőnként; ide nem számolván a' Kadetti corpusokat, a' szép mesterségeknek akadémiáját, a' kereskedést tanító oskolákat, és a' leány gyermekeknek nevelésekre fel állított szép institutumokat. A' múlt Januariusban, a' Dorpati Univerzitas megyejéhez tartozó helytartóságokban következő Gymnasiumok és oskolák állitattak fel, úgymint, Finnlandiában a' Wiburgi Gymnasium és kerületbeli Oskola; Estlandiában a' Revali Gymnasium, és egy Német's Orosz katona oskola; Lieflandiában a' Wendeni, Wolmári, Walki, és Lemsalli kerületbeli oskolák.

Az Orosz Birodalomból Gróf Golowkin igazgatása alatt küldetendő Követségbeli személyeknek már tökéletes a' száma. A' Pétersburgi Csász. Tudományok Akadémiájának egyik nevezetes tagja Schubert Ur, kinek fia, mint Indzfinör tizt ezen követség tagjai közt van, maga is magára vállalta a' Chinába való menetelt. — Ö rajta kívül Orosz General Schuchtelen testvér öttse mint Historiographus, egy Rutowsky nevezetű mint Botanikus, és a' szép mesterségek Akadémiájából három tanuló ifják, mint képföld- és plánta festők; végre Berlini igen hires Chemicusnak Udvari Tanácsos Klaprothurnak Julius nevű fia, a' ki a' napkeleti nyelveknek

tanulásában szép előmeneteleket tett, 's ezen tekintetből a' Pétersburgi Tudósok Akadémiájának rendkívül való tagjává tétetett, ezen Követséggel Chinába fognak menni. — Ennek tagjai, az őket kísérő fegyveres emberekkel együtt 3000 főre tétnek.

A' Korfui, vagy inkább Korczirai szigetről, mellynek birtokában most Orosz seregek vannak azt tartják a' Geographusok, hogy az Gibraltar és Malta után leg erősebb hely Európában, 's abban annyi hadi eszköz, eleség és őrizet van most, hogy akarmelley nagy erő ellen lehetné azt két éltendeig védelmezni. — Kikötő helye is igen szép, tágas és bátorságos, és könnyen megférhet abban 20 linea hajó.

H i r a d á s.

A' Munkátsi és Szent - Miklósi Uradalmi Papiros malomban e' folyó éltendőben el-adandó külömbféle Papirosok' nemei, mellyek mintegy 260 Rizma nagyobb, 50 Rizma kisebb jó Iró Papirosból, 50 Rizma hánytvetetből, 2580 Rizma Bibulából vagy is Itató Papirosból, és 5 Rizma vastagabb Papirosból (Papendekelből) állanak, jövő Majus hónapnak 27-ikén, dél előtti 10 órakor az Uradalmi Fő Tifztségnek itteni Kantzellariájában kótyavetye képpen a' többet Igérőnek fognak el-adattatni. Melly kótyavetyére és ki-szabott napra ezennel minden venni kívánók olly móddal jó előre meg-hivattatnak, hogy akár személyessen, akár Biztosaik által a' Collicitatio, és szükséges Contractus' kötés végett meg jelenni ne sajnáljának. A' T. Munkátsi és Szent Miklósi Uradalmak' Fő Tifztsége által. Munkátsion Aprilis 20-ikán 1805.